

Sbírka soudních rozhodnutí

STANOVISKO GENERÁLNÍHO ADVOKÁTA
YVESE BOTA
přednesené dne 12. června 2012¹

Věc C-283/11

**Sky Österreich GmbH
proti
Österreichischer Rundfunk**

[žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná Bundeskommunikationssenat (Rakousko)]

„Směrnice 2010/13/EU — Právo všech subjektů televizního vysílání na přístup k událostem vysoce zajímavým pro veřejnost, na něž se vztahují výhradní vysílací práva, za účelem zhotovení krátkých zpravodajských příspěvků — Omezení finanční náhrady na dodatečné náklady vzniklé poskytnutím tohoto přístupu — Slučitelnost s články 16 a 17 Listiny základních práv Evropské unie — Proporcionalita“

1. V rámci této žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce je Soudní dvůr vyzván k tomu, aby posoudil slučitelnost čl. 15 odst. 6 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/13/EU ze dne 10. března 2010 o koordinaci některých právních a správních předpisů členských států upravujících poskytování audiovizuálních mediálních služeb (směrnice o audiovizuálních mediálních službách)² se základními právy, v tomto případě svobodou podnikání a ochranou vlastnictví.
2. Předmětem článku 15 směrnice je přiznat subjektům televizního vysílání právo zhotovovat krátké zpravodajské příspěvky z událostí vysoce zajímavých pro veřejnost, které vysílá subjekt televizního vysílání na základě výhradních práv. Za tímto účelem se zejména stanoví, že subjekty televizního vysílání mají přístup k signálu vysílajícího subjektu vlastního výhradní vysílací práva, aby si mohly vybrat krátké výňatky do svých reportáží.
3. Článek 15 odst. 6 směrnice zakotvuje pravidlo, podle kterého v případě, že je v rámci provádění takto subjektům televizního vysílání přiznaného práva stanovena finanční náhrada, nemůže být tato vyšší než dodatečné náklady vzniklé přímo při poskytování přístupu ke krátkým výňatkům.
4. V souvislosti s projednávanou žádostí o rozhodnutí o předběžné otázce tak ve vztahu k tomuto ustanovení vyvstává otázka nutného vyvážení požadavků spojených s ochranou různých základních práv, a sice práva na svobodu podnikání a práva na ochranu vlastnictví, na straně jedné, a práva přijímat informace a plurality sdělovacích prostředků, na straně druhé.

1 — Původní jazyk: francouzština.

2 — Úř. věst. L 95, s. 1, dále jen „směrnice“.

I – Právní rámec

A – Unijní právo

5. Čtyřicátý osmý bod odůvodnění směrnice uvádí:

„Subjekty televizního vysílání mohou získat výhradní vysílací práva k událostem vysoce zajímavým pro veřejnost. Je však nezbytné podporovat v celé Evropské unii pluralitu prostřednictvím rozmanitosti zpravodajské produkce a zpravodajských pořadů a respektovat zásady uznané článkem 11 Listiny základních práv Evropské unie^[3].“

6. Padesátý pátý bod odůvodnění směrnice zní takto:

„Pro ochranu základní svobody přijímat informace a pro zajištění úplné a řádné ochrany zájmů diváků v Unii by měli ti, kdo vykonávají výhradní vysílací práva k události vysoce zajímavé pro veřejnost, udělit ostatním subjektům televizního vysílání právo použít krátké výňatky pro účely obecných zpravodajských pořadů, a to za spravedlivých, přiměřených a nediskriminačních podmínek při řádném zohlednění výhradních práv. Tyto podmínky by měly být sděleny v dostatečném předstihu před konáním události vysoce zajímavé pro veřejnost, aby ostatní měli dostatek času pro výkon uvedeného práva. [...] Tyto krátké výňatky by mělo být možné použít na kterémkoli programu v rámci celé EU, včetně specializovaných sportovních programů, a jejich délka by neměla přesáhnout devadesát sekund. [...]

Pojem obecných zpravodajských pořadů by se neměl vztahovat na pořady složené z krátkých výňatků určené k zábavním účelům. [...]

7. Padesátý šestý bod odůvodnění směrnice uvádí následující:

„[...] Členské státy by měly usnadnit přístup k událostem vysoce zajímavým pro veřejnost poskytnutím přístupu k signálu subjektu televizního vysílání ve smyslu této směrnice. Mohou však zvolit jiné rovnocenné prostředky ve smyslu této směrnice. Tyto prostředky zahrnují mimo jiné umožnění přístupu na místo konání těchto událostí před poskytnutím přístupu k signálu. Subjektům televizního vysílání by nemělo být bráněno uzavřít podrobnější smlouvy.“

8. Článek 14 odst. 1 směrnice stanoví:

„Každý členský stát může v souladu s právem Unie přijmout opatření, která zajistí, aby subjekty televizního vysílání, které spadají do jeho pravomoci, nevysílaly na základě výhradních práv události, jimž členský stát přikládá zásadní společenský význam, způsobem, který zbavuje významnou část veřejnosti tohoto členského státu možnosti sledovat tyto události v přímém přenosu nebo ze záznamu ve volně dostupném televizním vysílání. V této souvislosti dotyčný členský stát vypracuje seznam určených vnitrostátních nebo jiných událostí, jimž přikládá zásadní společenský význam. Tento seznam vypracuje jasným a transparentním způsobem v přiměřené lhůtě. Přitom dotyčný členský stát rovněž určí, zda by tyto události měly být celé nebo zčásti přenášeny v přímém přenosu nebo, je-li to nezbytné nebo vhodné z objektivních důvodů veřejného zájmu, zda mají být celé nebo zčásti přenášeny ze záznamu.“

3 — Dále jen „Listina“.

9. Článek 15 směrnice je tohoto znění:

„1. Členské státy zajistí, aby měly všechny subjekty televizního vysílání usazené v Unii pro účely krátkých zpravodajských příspěvků přístup k událostem vysoce zajímavým pro veřejnost, které vysílá subjekt televizního vysílání spadající do jejich pravomoci na základě výhradních práv, a to za spravedlivých, přiměřených a nediskriminujících podmínek.

[...]

3. Členské státy zajistí, aby byl tento přístup zaručen tím, že umožní subjektům televizního vysílání volný výběr krátkých výňatků ze signálu vysílajícího subjektu, přičemž alespoň označí jejich zdroj, pokud to není z praktických důvodů nemožné.

4. Místo postupu podle odstavce 3 mohou členské státy zavést rovnocenný systém, který zajistí přístup za spravedlivých, přiměřených a nediskriminujících podmínek jiným způsobem.

5. Krátké výňatky se použijí pouze pro obecné zpravodajské pořady, přičemž v rámci audiovizuálních mediálních služeb na vyžádání mohou být použity, pouze pokud je stejný pořad nabízen ze záznamu stejným poskytovatelem mediálních služeb.

6. Aniž jsou dotčeny odstavce 1 až 5, zajistí členské státy v souladu se svým právem a právními postupy, aby byly vymezeny způsoby a podmínky pořizování těchto krátkých výňatků, zejména veškerá úprava náhrad, maximální délka krátkých výňatků a časová omezení jejich vysílání. Je-li stanovena náhrada, nesmí být vyšší než dodatečné náklady vzniklé přímo při poskytování přístupu.“

B – Vnitrostátní právo

10. Za účelem provedení směrnice byl v roce 2010⁴ změněn spolkový zákon o uplatňování výhradních televizních vysílacích práv [Bundesgesetz über die Ausübung exklusiver Fernsehübertragungsrechte (Fernseh-Exklusivrechtgesetz)]⁵. Ustanovení § 5 FERG stanoví:

„1) Subjekt televizního vysílání, jenž získal výhradní vysílací práva k události, ohledně níž existuje obecný zájem být informován, musí každému poskytovateli televizního vysílání usazenému na území smluvní strany Úmluvy o Evropském hospodářském prostoru [EHP] nebo na území smluvní strany Evropské úmluvy o přeshraničním vysílání ze dne 5. května 1989, na vyžádání a za spravedlivých, přiměřených a nediskriminujících podmínek poskytnout právo na krátký zpravodajský příspěvek pro účely vlastního vysílání. [...] Obecný zájem být informován je pak dán tehdy, jestliže lze očekávat, že událost bude vzhledem ke svému významu předmětem široké medializace v Rakousku nebo v jiném smluvní strany uvedené v tomto ustanovení.

2) Právo na krátký zpravodajský příspěvek zahrnuje oprávnění k záznamu signálu subjektu televizního vysílání, který má povinnost stanovenou v odstavci 1, a k výrobě a vysílání nebo pořízení krátké zprávy za podmínek odstavců 3 až 5.

3) Subjekt televizního vysílání může využít práva na krátký zpravodajský příspěvek za těchto podmínek:

1. krátký zpravodajský příspěvek je omezen na informování veřejnosti o dotčené události;
2. krátký zpravodajský příspěvek lze použít pouze v rámci obecných zpravodajských pořadů;

4 — BGBl. I, 50/2010, dále jen „FERG“.

5 — BGBl. I, 85/2001.

3. oprávněný subjekt televizního vysílání může ze signálu povinného subjektu televizního vysílání svobodně vybrat obsah zpravodajského příspěvku;
4. přípustná délka krátkého zpravodajského příspěvku se stanoví podle doby, která je nezbytná ke zprostředkování zpravodajského informačního obsahu události, a není-li dohodnuto jinak, činí nejvýše 90 sekund;
5. trvá-li událost déle než jeden den, může být po dobu jejího trvání vysílán každodenně krátký zpravodajský příspěvek;
6. k nabízení a vysílání krátkého zpravodajského příspěvku nesmí v žádném případě dojít před začátkem vysílání subjektem televizního vysílání, který má povinnost stanovenou v odstavci 1;
7. oprávněný subjekt televizního vysílání je povinen krátký zpravodajský příspěvek jako takový jednoznačně označit a uvést zdroj.

4) Není-li stanoveno jinak, povinný subjekt televizního vysílání ve smyslu odstavce 1 může vyžadovat pouze náhradu dodatečných nákladů vzniklých přímo při poskytování přístupu.

[...]

6) Požádá-li jej o to subjekt televizního vysílání, který má povinnost stanovenou v odstavci 1, uvést s dostatečným předstihem před zahájením události podmínky, za nichž je ochoten smluvně poskytnout právo na krátké zpravodajské příspěvky.

7) Subjekt televizního vysílání domáhající se práva uvedeného v odstavci 1 se může za účelem jeho přiznání obrátit na regulační orgán. [...]

8) Nelze-li vzhledem k výjimečné aktuálnosti události včas ukončit postup podle odstavce 6, může regulační orgán na návrh dotčeného subjektu televizního vysílání dodatečně rozhodnout, zda a případně za jakých podmínek bylo právo na krátký zpravodajský příspěvek nutno přiznat. Pro případ, že existovala povinnost takové právo přiznat, lze vůči povinnému subjektu televizního vysílání ve smyslu odstavce 1 za analogického použití § 3 odst. 7 až 9 tohoto zákona uplatnit právo na náhradu škody.

[...]“

II – Spor v původním řízení a předběžná otázka

11. Projednávaná žádost o rozhodnutí o předběžné otázce byla podána na základě sporu mezi společnostmi Sky Österreich GmbH (dále jen „Sky“) a Österreichischer Rundfunk (dále jen „ORF“).

12. ORF je veřejnoprávní nadací, jejímž účelem je naplňovat veřejnoprávní poslání, které jí bylo svěřeno spolkovým zákonem o rakouském rozhlasovém a televizním vysílání (Bundesgesetz über den Österreichischen Rundfunk)⁶. Úkolem ORF je nabízet nejen vysílání rozhlasových a televizních programů, ale rovněž poskytovat on-line nabídku související s těmito programy.

6 — BGBl. I, 83/2001.

13. Společnost Sky získala povolení Kommunikationsbehörde Austria (rakouský regulační orgán v odvětví telekomunikací, dále jen „KommAustria“) k šíření digitálního kódovaného televizního programu „Sky Sport Austria“ prostřednictvím satelitu. Tato společnost získala smlouvou ze dne 21. srpna. 2009 výhradní práva k vysílání některých zápasů Evropské ligy v sezónách 2009/2010 až 2011/2012 na rakouském území. Sky uvedla, že musela každoročně vydat na licenci a výrobní náklady částku několika milionů eur.

14. Dne 11. září 2009 uzavřely Sky a ORF dohodu, kterou mělo být ORF přiznáno právo na krátké zpravodajské příspěvky a která stanovila platbu ve výši 700 eur za každou minutu takových příspěvků.

15. E-mailem ze dne 4. listopadu 2010 ORF požádala KommAustria, aby určil, že Sky byla povinna jí poskytnout právo na krátké zpravodajské příspěvky ze zápasů Evropské ligy, kterých se od 1. října 2010 účastnily rakouské kluby, a to aniž jí ORF musela platit náhradu převyšující dodatečné náklady vzniklé přímo při poskytování přístupu.

16. Dne 22. prosince 2010 KommAustria rozhodl, že Sky je jakožto majitelka výhradních práv povinna přiznat ORF právo na krátký zpravodajský příspěvek bez nároku na náhradu jiných dodatečných nákladů, než které vznikly přímo při poskytování přístupu k signálu. Současně stanovil podmínky, za nichž může ORF tohoto práva využívat. Mezi jiným uvedl, že dodatečné náklady vzniklé přímo při poskytování přístupu k satelitnímu signálu jsou v projednávaném případě nulové.

17. Obě strany se proti tomuto rozhodnutí odvolaly k Bundeskommunikationssenat (nejvyšší spolková rada pro telekomunikace) (Rakousko).

18. V rámci svého odvolání Sky zejména tvrdí, že povinnost bezplatně poskytnout právo na krátké zpravodajské příspěvky, tak jak vyplývá z čl. 15 odst. 6 směrnice a § 5 odst. 4 FERG, porušuje Listinu, Evropskou úmluvu o ochraně lidských práv a základních svobod⁷, jakož i rakouské ústavní právo. Sky zejména zdůrazňuje, že čl. 15 odst. 6 směrnice systematicky zakazuje, tzn. bez rozlišování mezi dotčenými výhradními právy, aby za omezení výhradních práv byla poskytována náhrada. To má ve většině případů výrazně nespravedlivé dopady. Avšak jestliže dochází k omezení práva na vlastnictví, článek 17 odst. 1 Listiny a zásada proporcionality velí ověřit v každém jednotlivém případě, zda má být vyplacena náhrada. Sky tvrdí, že v projednávaném případě poskytnutí práva na krátké zpravodajské příspěvky značně omezuje její právo na vlastnictví.

19. Co se týče příslušnosti Soudního dvora k odpovědi na předběžnou otázku, Bundeskommunikationssenat se ve svém předkládací rozhodnutí odvolává na rozsudek ze dne 18. října 2007, Österreichischer Rundfunk⁸, a podotýká, že se v projednávané věci uplatní tatáž pravidla. Za těchto podmínek by měl být považován za „soud“ ve smyslu článku 267 SFEU.

20. Pokud jde o věc samou, Bundeskommunikationssenat má za to, že je třeba především určit, zda je v souladu s primárním unijním právem to, aby byla Sky povinna přiznat ORF právo na krátký zpravodajský příspěvek bez nároku na odměnu, která by byla vyšší než náhrada dodatečných nákladů vzniklých přímo při poskytování přístupu. Podle Bundeskommunikationssenat je třeba se zabývat otázkou, zda zásah do základního práva chráněného článkem 17 Listiny, který taková povinnost představuje, je v souladu se zásadou proporcionality.

7 — Tato úmluva byla podepsána v Římě dne 4. listopadu 1950 (dále jen „EÚLP“).

8 — C-195/06, Sb. rozh. s. I- 8817.

21. V tomto kontextu zmiňuje rozhodnutí Verfassungsgerichtshof (ústavní soud) (Rakousko)⁹ a Bundesverfassungsgericht (spolkový ústavní soud) (Německo)¹⁰, které posuzovaly vnitrostátní právní úpravy srovnatelné s unijní právní úpravou dotčenou v projednávané věci, a které měly za to, že bezúplatné poskytnutí práva na krátké zpravodajské příspěvky je nepřiměřené, a proto porušuje právo na vlastnictví ve smyslu článku 5 ústavního zákona o všeobecných právech občanů (Staatsgrundgesetz über die allgemeinen Rechte der Staatsbürger) a článku 1 dodatkového protokolu č. 1 k EÚLP, jakož i profesní svobodu ve smyslu článku 12 ústavy (Grundgesetz).

22. Bundeskommunikationssenat vznáší otázku, zda není vzhledem k zásadě proporcionality a této judikatuře nutné přijmout pravidlo umožňující při stanovování finanční náhrady zohledňovat okolnosti konkrétního případu a zejména předmět dotčeného výhradního práva, jakož i částku, kterou jeho vlastník zaplatil za nabytí tohoto práva. Článek 15 odst. 6 směrnice se podle něho jeví jako zvláště problematický, jelikož k nabytí výhradního práva došlo před vstupem tohoto ustanovení v platnost, zatímco žádost o poskytnutí práva na krátké zpravodajské příspěvky byla předložena po vstupu vnitrostátního ustanovení provádějícího článek 15 směrnice v platnost.

23. Z těchto důvodů se Bundeskommunikationssenat rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku:

„Je čl. 15 odst. 6 směrnice [...] slučitelný s články 16 a 17 Listiny, jakož i s článkem 1 dodatkového protokolu [č. 1] k [EÚLP]?“

24. Písemná vyjádření předložily Sky, ORF, německá a polská vláda, Rada Evropské unie a Evropská komise. Jednání se konalo dne 24. dubna 2012.

III – Má analýza

25. V rámci této žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce je Soudní dvůr žádán o posouzení slučitelnosti čl. 15 odst. 6 směrnice se základními právy chráněnými články 16 a 17 Listiny, a sice svobodou podnikání na straně jedné a právem na vlastnictví na straně druhé.

26. Konkrétně se jedná o určení toho, zda okolnost, že čl. 15 odst. 6 směrnice omezuje finanční náhradu za poskytnutí krátkých výňatků týkajících se událostí vysoce zajímavých pro veřejnost na dodatečné náklady vzniklé přímo při poskytování přístupu k těmto krátkým výňatkům, představuje odůvodněný zásah do svobody podnikání a do práva na vlastnictví subjektů televizního vysílání vlastních výhradních práva na přenos takových událostí.

27. Článek 16 Listiny stanoví, že „[s]voboda podnikání se uznává v souladu s právem Unie a vnitrostátními zákony a zvyklostmi“. Vysvětlení k tomuto článku upřesňuje, že tento „je založen na judikatuře Soudního dvora, která uznala svobodu vykonávat hospodářskou nebo obchodní činnost^[11] a smluvní svobodu^[12], a na čl. 119 odst. 1 a 3 [SFEU], který uznává volnou soutěž“¹³.

9 — Rozsudek ze dne 1. prosince 2006.

10 — Rozsudek ze dne 17. února 1998.

11 — Viz rozsudky ze dne 14. května 1974, Nold v. Komise (4/73, Recueil, s. 491, bod 14), a ze dne 27. září 1979, Eridania-Zuccherifici nazionali a Società italiana per l'industria degli zuccheri (230/78, Recueil, s. 2749, body 20 a 31).

12 — Viz zejména rozsudky ze dne 16. ledna 1979, Sukkerfabriken Nykøbing (151/78, Recueil, s. 1, bod 19), a ze dne 5. října 1999, Španělsko v. Komise (C-240/97, Recueil, s. I-6571, bod 99).

13 — Viz vysvětlení k článku 50 Listiny základních práv (Úř. věst. 2007, C 303, s. 17).

28. Článek 17 Listiny ve svém odstavci 1 stanoví, že „[k]aždý má právo vlastnit zákonně nabytý majetek, užívat jej, nakládat s ním a odkazovat jej. Nikdo nesmí být zbaven svého majetku s výjimkou veřejného zájmu, v případech a za podmínek, které stanoví zákon, a při poskytnutí spravedlivé náhrady v přiměřené lhůtě. Užívání majetku může rovněž být upraveno zákonem v míře nezbytné z hlediska obecného zájmu“. Vysvětlení k tomuto článku upřesňuje, že tento odpovídá článku 1 dodatkového protokolu č. 1 k EÚLP. V souladu s tím, co stanoví čl. 52 odst. 3 Listiny, z toho plyne že právo na vlastnictví chráněné jejím čl. 17 má tentýž smysl a tentýž rozsah, jaké mu poskytuje EÚLP¹⁴.

29. Z judikatury Soudního dvora plyne, že právo na vlastnictví je stejně jako právo svobodně vykonávat hospodářskou činnost součástí obecných zásad unijního práva. Tyto zásady nejsou nicméně absolutní, ale je na ně potřeba nahlížet v souvislosti s jejich úlohou ve společnosti. V důsledku toho může být výkon vlastnického práva, stejně jako práva na svobodný výkon povolání omezeno, pokud tato omezení skutečně odpovídají cílům obecného zájmu sledovaným Unií a nepředstavují vzhledem ke sledovanému cíli nepřiměřený a neúnosný zásah do samotné podstaty takto zaručených práv¹⁵.

30. V přímé návaznosti na tuto judikaturu čl. 52 odst. 1 Listiny zavádí režim omezení, která se mohou dotknout práv a svobod přiznaných Listinou. Připouští tak, že výkon práv a svobod, jakými jsou právo na vlastnictví a svoboda podnikání zakotvené v článcích 17 a 16 Listiny, může být omezen za předpokladu, že tato omezení jsou stanovena zákonem, respektují podstatu těchto práv a svobod a jsou při dodržení zásady proporcionality nezbytná a skutečně odpovídají cílům obecného zájmu, které uznává Unie, nebo potřebě ochrany práv a svobod druhých.

31. Nejprve posoudím, zda ustanovení uvedená v čl. 15 odst. 6 směrnice představují zásah do práv přiznaných články 16 a 17 Listiny. V případě kladné odpovědi bude následně třeba ověřit, zda je takový zásah odůvodněný.

A – K existenci zásahu do práv přiznaných články 16 a 17 Listiny

32. Předmětem článku 15 směrnice je přiznat všem subjektům televizního vysílání usazeným v Unii právo na krátké výňatky za účelem výroby krátkých zpravodajských příspěvků z událostí vysoce zajímavých pro veřejnost.

33. Podle tohoto článku a na základě podmínek stanovených členskými státy v rámci jeho provedení jsou subjekty televizního vysílání vlastníci výhradní vysílací práva k takovým událostem povinny dát ostatním subjektům televizního vysílání možnost volně si vybrat krátké výňatky, které budou použity v jejich krátkých zpravodajských příspěvcích. Konkrétně se může jednat o přístup k signálu vysílanému primárně vysílajícím subjektem nebo o přístup na místo, v němž se dotyčná událost odehrává¹⁶.

34. Je jasné, že v důsledku takové povinnosti subjektů televizního vysílání vlastníci výhradní vysílací práva budou omezeny způsoby, jakými mohou taková práva využívat.

35. Z hlediska svobody podnikání, jejíž součástí je smluvní svoboda, je přímým důsledkem článku 15 směrnice skutečnost, že subjekty televizního vysílání vlastníci výhradní vysílací práva si již nemohou svobodně zvolit, s kým se rozhodnou uzavřít dohodu o přístupu ke krátkým výňatkům. Jinak řečeno, při prodeji práv k výňatkům již nemohou poskytovat licence subjektům dle svého výběru.

14 — Tamtéž.

15 — Viz zejména rozsudek Soudního dvora ze dne 12. července 2005, Alliance for Natural Health a další (C-154/04 a C-155/04, Sb. rozh. s. I-6451, bod 126 a citovaná judikatura). Viz rovněž rozsudek Tribunálu ze dne 17. února 2011, FIFA v. Komise (T-68/08, Sb. rozh. s. II-349, bod 143).

16 — Viz padesátý šestý bod odůvodnění směrnice.

36. Z hlediska práva na vlastnictví je důsledkem tohoto článku omezení způsobu, jakým subjekty televizního vysílání vlastníci výhradní vysílací práva mohou nakládat se svým majetkem. Použijeme-li judikaturu Evropského soudu pro lidská práva, může být uvedený článek považován za právní úpravu užívání majetku ve smyslu čl. 1 druhého pododstavce dodatkového protokolu č. 1 k EÚLP. Z judikatury tohoto soudu vyplývá, že pojmem „právní úprava užívání majetku“ se rozumí opatření, které – jakkoliv s sebou nese převod vlastnictví – směřuje k „omezení nebo kontrole“ užívání majetku¹⁷. Tím, že článek 15 směrnice subjektům televizního vysílání vlastníci výhradní vysílací práva ukládá povinnost povolit určité využívání předmětu svých práv, v tomto případě přístupu ke krátkým výňatkům pro krátké zpravodajské příspěvky, tvoří podle mého názoru právní úpravu užívání majetku, která může jako taková zasahovat do práva na vlastnictví těchto subjektů.

37. Co se týče konkrétně čl. 15 odst. 6 směrnice, zásah do svobody podnikání a práva na vlastnictví spočívá v tom, že finanční náhrada za právo na krátké výňatky se omezuje na dodatečné náklady vzniklé přímo při poskytování přístupu, a proto subjekty televizního vysílání vlastníci výhradní vysílací práva k událostem vysoce zajímavým pro veřejnost již nemohou volně rozhodovat o ceně, za jakou hodlají přístup ke krátkým výňatkům poskytnout. Úprava podmínek finanční náhrady uvedená v tomto ustanovení těmto subjektům zejména brání v tom, aby po ostatních subjektech televizního vysílání, které si přejí mít přístup ke krátkým výňatkům, požadovaly, aby se podílely na nákladech na pořízení těchto výhradních práv. Toto omezení může mít rovněž negativní dopad na tržní hodnotu výhradních práv.

38. Jelikož tak byl prokázán zásah do svobody podnikání a práva na vlastnictví, je nyní třeba přezkoumat, zda je takový zásah odůvodněn s ohledem na čl. 52 odst. 1 Listiny.

B – K odůvodnění zásahu do práv přiznaných články 16 a 17 Listiny

39. Nejprve bych chtěl podotknout, že zásah do práv přiznaných články 16 a 17 Listiny musí být považován za „stanovený zákonem“ ve smyslu čl. 52 odst. 1 Listiny. Z článku 15 odst. 6 směrnice totiž výslovně vyplývá, že pokud je stanovena finanční náhrada, nepřekročí tato dodatečné náklady vzniklé přímo při poskytování přístupu ke krátkým výňatkům.

40. Co se dále týče toho, zda k zásahu do chráněných práv došlo za účelem dosažení Unii uznaného cíle obecného zájmu nebo v zájmu ochrany práv a svobod druhých, podotýkám, že právo na krátké výňatky stanovené v čl. 15 odst. 6 směrnice odpovídá snaze „podporovat v celé Evropské unii pluralitu prostřednictvím rozmanitosti zpravodajské produkce a zpravodajských pořadů a respektovat zásady uznané článkem 11 Listiny“ uvedené unijním zákonodárcem ve čtyřicátém osmém bodě odůvodnění směrnice.

41. Kromě toho v padesátém pátém bodě odůvodnění směrnice je právo subjektů televizního vysílání použít krátké výňatky ve svých zpravodajských pořadech svázáno s cílem spočívajícím v „ochraně základní svobody přijímat informace a zajištění úplné a řádné ochrany zájmů diváků v Unii“¹⁸.

17 — Viz Evropský soud pro lidská práva, rozsudek Sporrang a Lönnroth v. Švédsko ze dne 23. září 1982, řada A č. 52, bod 65. Viz rovněž Evropský soud pro lidská práva, rozsudek Mellacher a další v. Rakousko ze dne 19. prosince 1989, řada A č. 169, bod 44. Soudní dvůr se rovněž dovolával pojmu právní úprava užívání majetku [viz zejména rozsudek ze dne 12. května 2005, Regione autonoma Friuli-Venezia Giulia a ERSA (C-347/03, Sb. rozh. s. I-3785, body 124 a 125)].

18 — Jak uvádí souhrnný dokument pro audiovizuální konferenci v Liverpoolu, nazvaný „Právo na informace a na krátké výňatky“, vypracovaný Komisí v červenci 2005, byly důvody zavedení práva na výňatky následující: „absence koordinace právních a smluvních nástrojů pro zpřístupnění [...] výňatků [...] ohrožuje přeshraniční výměnu zpravodajských pořadů a výkon základního práva na informace“. A dále „neexistence práva [na] výňatky [...] může ohrožovat pluralitu, jelikož velký počet subjektů televizního vysílání v Unii [...] nemá k dispozici technické [...] ani finanční prostředky dostatečné k tomu, aby se mohly vyrovnat s náklady na systematický nákup výhradních práv na vysílání některých významných a sdělovacími prostředky silně sledovaných událostí“.

42. Tím, že čl. 15 odst. 6 směrnice upravuje jednu z podmínek výkonu práva na krátké výňatky, tedy finanční náhradu pro subjekt televizního vysílání, který je vlastníkem výhradních práv, sleduje cíle uvedené ve čtyřicátém osmém a padesátém pátém bodě jejího odůvodnění, to znamená zejména svobodu přijímat informace a pluralitu sdělovacích prostředků. Tyto cíle jsou samy úzce svázány s jedním z obecnějších cílů směrnice, který směřuje, jak upřesňuje jedenáctý bod jejího odůvodnění, k usnadnění vzniku jednotného informačního prostoru.

43. V tomto ohledu je třeba uvést, že svoboda přijímat informace a pluralita sdělovacích prostředků jsou výrazy svobody projevu¹⁹. Ta je součástí základních zásad unijního práva²⁰ a patří mezi základní práva zaručená unijním právním řádem²¹.

44. Svoboda projevu a informací je zakotvena v článku 11 Listiny. Ve svém odstavci 1 tento článek stanoví, že „[k]aždý má právo na svobodu projevu. Toto právo zahrnuje svobodu zastávat názory a přijímat a rozšiřovat informace nebo myšlenky bez zasahování veřejné moci a bez ohledu na hranice“. Mimoto čl. 11 odst. 2 Listiny uvádí, že „[s]voboda a pluralita sdělovacích prostředků musí být respektována“. Vysvětlení k článku 11 Listiny upřesňují, že ten odpovídá článku 10 EÚLP.

45. Jelikož byl důvod pro zásah do práv přiznaných články 16 a 17 Listiny takto vymezen, je nyní třeba ověřit, zda omezení práv zakotvených těmito dvěma články je přiměřené sledovanému legitimnímu cíli. Vzhledem k tomu, že tento cíl spočívá především v potřebě ochrany jiného základního práva, v tomto případě svobody přijímat informace a plurality sdělovacích prostředků, vyžaduje přezkum proporcionality, kterému se teď budu věnovat, zvážení několika základních práv. Jde tedy o to, zda je možné mít za to, že unijní zákonodárce přijetím čl. 15 odst. 6 směrnice objektivně vyvážil právo na vlastnictví a svobodu podnikání na straně jedné a svobodu přijímat informace a pluralitu sdělovacích prostředků na straně druhé.

46. Z tohoto pohledu bude má analýza založena na několika úvahách.

47. Podle ustálené judikatury zásada proporcionality, která je součástí obecných zásad unijního práva, vyžaduje, aby prostředky zavedené unijním aktem byly způsobilé k uskutečnění sledovaného cíle a nepřekračovaly meze toho, co je nezbytné k jeho dosažení²².

48. Kromě toho je třeba upřesnit, že při přezkumu odůvodnění omezení při využívání vlastnického práva Soudní dvůr s odkazem na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva uvedl, že použité prostředky musí být přiměřené sledovanému cíli. Podle něho je tedy třeba zkoumat, zda byla zachována rovnováha mezi požadavky obecného zájmu a zájmem osob dovolávajících se ochrany svého vlastnického práva. Soudní dvůr tak zdůraznil, že zákonodárci musí být přiznán široký prostor pro uvážení jak při volbě způsobů provedení, tak při posuzování toho, zda jsou jejich účinky ospravedlněny v obecném zájmu snahou o dosažení cíle dotčené právní úpravy²³.

19 — Je třeba poznamenat, že článek 10 EÚLP obsahuje nejen právo sdělovat informace, ale rovněž právo je přijímat. Viz zejména Evropský soud pro lidská práva, rozsudky *Observer a Guardian v. Spojené království* ze dne 26. listopadu 1991, řada A, č. 216, bod 59, jakož i *Guerra a další v. Itálie* ze dne 19. února 1998, *Sbírka rozsudků a rozhodnutí* 1998-I, bod 53.

20 — Rozsudek ze dne 18. června 1991, *ERT (C-260/89, Recueil, s. I-2925, bod 45)*.

21 — Rozsudek ze dne 13. prosince 2007, *United Pan-Europe Communications Belgium a další (C-250/06, Sb. rozh. s. I-11135, bod 41)*.

22 — Viz zejména rozsudek ze dne 9. listopadu 2010, *Volker und Markus Schecke a Eifert (C-92/09 a C-93/09, Sb. rozh. s. I-11063, bod 74)*.

23 — Rozsudek ze dne 3. září 2008, *Kadi a Al Barakaat International Foundation v. Rada a Komise (C-402/05 P a C-415/05 P, Sb. rozh. s. I-6351, bod 360 a citovaná judikatura)*.

49. Obdobně jak Soudní dvůr rozhodl ve svém rozsudku ze dne 12. prosince 2006, Německo v. Parlament a Rada²⁴, je nadto třeba přiznat unijnímu zákonodárci širokou posuzovací pravomoc v takové oblasti, jakou je oblast dotčená v projednávaném případě, která s sebou z jeho strany nese volby politické, ekonomické a sociální povahy a v níž má provést komplexní posouzení. Zákonnost opatření přijatých v těchto oblastech může být zpochybněna pouze tehdy, jsou-li zjevně nepřiměřená vzhledem k cíli, jež zákonodárny orgán sleduje²⁵.

50. Ověření přiměřenosti omezení vlastnického práva a svobody podnikání obsaženého v čl. 15 odst. 6 směrnice tak musí být provedeno s ohledem na rozsáhlý prostor pro uvážení, který je třeba přiznat unijnímu zákonodárci.

51. Mimoto musí být tento přezkum uskutečněn se zohledněním povahy směrnice, která neprovádí úplnou harmonizaci pravidel upravujících oblast, kterou pokrývá, ale zakotvuje pouze minimální požadavky²⁶. V tomto ohledu bych chtěl uvést, že unijní zákonodárce v článku 15 směrnice stanovuje určitá obecná pravidla upravující právo na krátké výňatky, přičemž ale ponechává na členských státech, aby definovaly podrobná pravidla a podmínky týkající se poskytování těchto krátkých výňatků²⁷.

52. A konečně je třeba mít na paměti, že podle judikatury Soudního dvora musí být ochrana základních práv uvnitř Unie zajištěna v rámci její struktury a jejích cílů²⁸. Několik bodů odůvodnění směrnice v tomto ohledu zdůrazňuje, že tato ve své oblasti přispívá k dotvoření vnitřního trhu. Druhý bod odůvodnění směrnice tak odkazuje na nutnost „umožnit přechod od vnitrostátních trhů ke společnému trhu výroby a distribuce pořadů“ a její jedenáctý bod odůvodnění uvádí, že používání základního stupně koordinovaných pravidel na audiovizuální mediální služby přispívá zejména k „dotvoření vnitřního trhu a [k] usnadnění vzniku jednotného informačního prostoru“²⁹. Zohlednění tohoto rozměru je důležité při přezkumu vyvážení jednotlivých dotčených základních práv, jelikož problematika omezení finanční náhrady za poskytnutí práva na krátké výňatky vzhledem k ochraně základních práv není stejná a není ji třeba nutně řešit stejným způsobem, posuzuje-li se pouze v rámci jednoho členského státu, či pokud se zohledňují i požadavky spojené s dotvořením vnitřního trhu.

53. Uplatnění této analýzy na projednávanou věc mě vede k přesvědčení, že čl. 15 odst. 6 směrnice je nejen způsobilý k dosažení sledovaného cíle, tedy zajištění svobody přijímat informace a plurality sdělovacích prostředků, ale rovněž nepřekračuje rámec toho, co je nezbytné pro dosažení tohoto cíle.

54. Co se týče způsobilosti čl. 15 odst. 6 poslední věty směrnice zaručit svobodu přijímat informace a pluralitu sdělovacích prostředků, mám za to, že toto ustanovení, které omezuje výši finanční náhrady, kterou mohou subjekty televizního vysílání vlastníci výhradní práva požadovat po subjektech, jež tato práva nevlastní, může napomáhat rozvoji šíření informací o událostech vysoce zajímavých pro veřejnost, zejména pak prostřednictvím subjektů televizního vysílání, které nemají k dispozici významné finanční prostředky. Takové ustanovení podněcuje vznik evropského informačního a názorového prostoru, v němž je zaručena svoboda přijímat informace a pluralita sdělovacích prostředků.

24 — C-380/03, Sb. rozh. s. I-11573.

25 — Bod 145 a citovaná judikatura.

26 — Rozsudek ze dne 5. března 2009, UTECA (C-222/07, Sb. rozh. s. I-1407, bod 19). V tomto smyslu viz rovněž jedenáctý bod odůvodnění a čl. 4 odst. 1 směrnice.

27 — V tomto smyslu viz důvodová zpráva Rady, II, B, vi, ke společnému postoji (ES) č. 18/2007 ze dne 15. října 2007 přijatému Radou v souladu s postupem stanoveným v článku 251 Smlouvy o založení Evropského společenství, s ohledem na přijetí směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice Rady 89/552/EHS o koordinaci některých právních a správních předpisů členských států upravujících provozování televizního vysílání (Úř. věst. C 307 E, s. 1).

28 — Rozsudek ze dne 17. prosince 1970, Internationale Handelsgesellschaft (11/70, Recueil, s. 1125, bod 4).

29 — Viz rovněž v tomtéž duchu desátý bod odůvodnění směrnice, který zdůrazňuje důležitost „skutečného evropského trhu s audiovizuálními mediálními službami“.

55. Ohledně nutnosti omezit finanční náhradu zastávám názor, že je základním kamenem ustanovení článku 15 směrnice položeným unijním zákonodárcem a že bez její existence by bylo právo na krátké zpravodajské příspěvky zbaveno užitečného účinku.

56. Výhoda omezení finanční náhrady na dodatečné náklady vzniklé přímo při poskytování přístupu tkví v tom, že staví na roveň všechny provozovatele televizního vysílání. Článek 15 odst. 6 směrnice vylučuje, aby subjekty vlastníci výhradní vysílací práva mohly na zájemce o krátké zpravodajské příspěvky přenášet náklady na pořízení takových práv, čímž zabraňuje tomu, aby byla za poskytnutí krátkých výňatků požadována nepřiměřeně vysoká cena zejména v případě událostí vysoce zajímavých pro veřejnost, ve vztahu k nimž subjekty vlastníci výhradní práva musely vynaložit značné částky, aby tato výhradní vysílací práva získaly. Z toho plyne, že všichni provozovatelé televizního vysílání bez ohledu na to, zda jsou soukromými či veřejnými subjekty, a bez ohledu na to, zda disponují značnými finančními prostředky, či nikoli, mají za stejných podmínek právo zhotovovat krátké zpravodajské příspěvky k událostem vysoce zajímavým pro veřejnost.

57. Ponechat určení výše finanční náhrady na vyjednávání mezi primárními a sekundárními vysílateli by mělo tu nevýhodu, že by zejména v případě vysoce zajímavé události stavělo vlastníky výhradních práv do silnějšího postavení. S ohledem na zvýšení cen za výhradní vysílací práva navíc hrozí, že po sekundárních vysílatelích, kteří chtějí odvysílat krátké zpravodajské příspěvky, budou požadovány tak vysoké ceny, že je od výkonu tohoto práva odradí. To by mohlo ohrozit cíl spočívající v tom, aby o událostech vysoce zajímavých pro veřejnost byla informována co nejširší veřejnost. Vyloučení subjektů televizního vysílání z informování o takových událostí by dále mělo negativní důsledek na pluralitu informací, jelikož by sběr a šíření informací omežilo na největší subjekty na úkor jejich menších konkurentů a televizních diváků.

58. Zastávám proto názor, že alternativní řešení, v jehož rámci by unijní zákonodárce pouze upravil poskytnutí odpovídající finanční náhrady bez omezení podle čl. 15 odst. 6 směrnice, by nevedlo k dosažení cílů sledovaných zavedením práva na krátké zpravodajské příspěvky stejně účinným způsobem.

59. Pouhý odkaz na odpovídající finanční náhradu bez stanovení harmonizované hranice by vedl k určování nákladů *ad hoc* různými postupy lišícími se v závislosti na členském státu, což by mohlo bránit volnému pohybu informací, a tedy i vzniku jednotného informačního prostoru, který unijní zákonodárce zmiňuje v rámci jedenáctého bodu odůvodnění směrnice. Omezení náhrady na náklady vzniklé přímo poskytnutím přístupu umožňuje ve velkém rozsahu předejít těmto problémům při určování nákladů a sporům, které mohou vyvolat. Jedná se o neúčinnější prostředek bránící tomu, aby se šíření informací mezi členskými státy štěpilo a aby k šíření docházelo v závislosti na hospodářském významu subjektů televizního vysílání.

60. Unijní zákonodárce tak tím, že zvolil řešení odpovídající jeho úmyslu přispět k dotvoření vnitřního trhu a usnadnit vznik jednotného informačního prostoru, sladil lišící se právní úpravu členských států a zároveň zachoval užitečný účinek nové harmonizované právní úpravy.

61. Z tohoto pohledu se mi jeví oprávněné, že se unijní zákonodárce rozhodl nerozlišovat v rámci znění čl. 15 odst. 6 poslední věty směrnice v závislosti na tom, zda finanční náhradu platí veřejný či soukromý subjekt televizního vysílání nebo zda takový subjekt vykonává na základě práva členského státu, v němž je usazen, poslání veřejné služby. Takové rozlišování by totiž bylo v rozporu s vůlí unijního zákonodárce nastolit mezi všemi provozovateli televizního vysílání rovnost při výkonu jejich práva na krátké zpravodajské příspěvky³⁰. Omezit působnost čl. 15 odst. 6 poslední věty směrnice pouze na subjekty televizního vysílání, které jsou na základě práva členského státu, v němž jsou usazeni, pověřeni posláním veřejné služby, a opomenout ty, v jejichž prospěch omezení finanční

30 — Viz padesátý pátý bod odůvodnění a čl. 15 odst. 1 směrnice, v nichž je uvedeno, že přístup ke krátkým výňatkům musí být poskytnut za nediskriminačních podmínek.

náhrady především slouží – tj. sekundární vysílatele s omezenými finančními prostředky, kteří se bez ohledu na svoji právní povahu či úkoly jim svěřené přesto významným způsobem podílí na šíření informací v rámci členských států – by neumožnilo dosáhnout cílů sledovaných založením práva na krátké zpravodajské příspěvky stejně účinným způsobem³¹.

62. Řešení zvolené unijním zákonodárcem podle mého názoru nastoluje spravedlivou rovnováhu mezi ochranou svobody podnikání a ochranou práva na vlastnictví subjektů vlastnících výhradní vysílací práva na jedné straně a svobodou přijímat informace a pluralitou sdělovacích prostředků na straně druhé. Vzhledem k výhodám systému zavedeného unijním zákonodárcem s cílem chránit obě posledně uvedená základní práva totiž zastávám názor, že zásah do svobody podnikání a do práva na vlastnictví subjektů vlastnících výhradní vysílací práva není nepřiměřený.

63. V tomto ohledu je nutno uvést, že unijní zákonodárce doprovodil právo na krátké zpravodajské příspěvky určitými podmínkami a omezeními, které přispívají ke zmírnění zásahu do svobody podnikání a práva na vlastnictví subjektů televizního vysílání vlastnících výhradní vysílací práva.

64. Stran těchto podmínek a omezení poznamenávám, že právo na krátké zpravodajské příspěvky se netýká bez rozdílu všech událostí, k nimž byla poskytnuta výhradní vysílací práva, jelikož čl. 15 odst. 1 směrnice upřesňuje, že se musí jednat o „události vysoce zajímavé pro veřejnost“.

65. Poskytnuté výňatky lze dále podle čl. 15 odst. 5 směrnice využít pouze v „obecných zpravodajských pořadech“ a pouze pro účely krátkých zpravodajských příspěvků, jak stanoví čl. 15 odst. 1 směrnice. Podle jejího padesátého pátého bodu odůvodnění by se „[p]ojem obecných zpravodajských pořadů neměl vztahovat na pořady složené z krátkých výňatků určené k zábavním účelům.“ Z těchto ustanovení vyplývá, že existuje rozhodující rozdíl mezi televizním vysíláním události k zábavním účelům a vysíláním klíčových okamžiků k informačním účelům³². Subjekt televizního vysílání má naprostou volnost stran obchodního využívání svých výhradních práv k zábavním účelům. Snížení obchodní hodnoty těchto práv je tedy v tomto rozsahu značně relativizováno.

66. Článek 15 odst. 3 směrnice dále upřesňuje, že sekundární vysílatelé musí označit zdroj výňatků, které ve zpravodajském příspěvku používají. Jak Komise správně uvedla ve svém písemném vyjádření, reklama, kterou tak činí pro subjekt vlastnící výhradní práva, přispívá k proporcionalitě systému finanční náhrady zavedeného v čl. 15 odst. 6 směrnice, jelikož taková reklama má ekonomickou hodnotu a tomuto subjektu přináší prospěch s každým vysláním krátkého zpravodajského příspěvku³³.

67. Článek 15 odst. 6 směrnice rovněž nasvědčuje tomu, že unijní zákonodárce rovnoměrně vyvážil dotčená základní práva. Pro účely omezení zásahu do svobody podnikání a do práva na vlastnictví subjektu televizního vysílání vlastnícího výhradní vysílací práva toto ustanovení ukládá členským státům povinnost zajistit, aby byly vymezeny způsoby a podmínky týkající se maximální délky krátkých výňatků a časového omezení jejich vysílání. Padesátý pátý bod odůvodnění směrnice v tomto ohledu obsahuje vodítko pro členské státy, jelikož upřesňuje, že krátké výňatky nesmí být delší než 90 sekund.

68. Konstatování, že podle čl. 15 odst. 6 směrnice členské státy podrobně upraví způsoby a podmínky ohledně poskytování krátkých výňatků, mě vede k upřesnění, že vyvážení dotčených základních práv nepřísluší výlučně unijnímu zákonodárci, ale i členským státům. Mechanismy umožňující nalézt spravedlivou rovnováhu mezi různými dotčenými základními právy se tedy jinými slovy nacházejí nejen

31 — V tomto ohledu poznamenávám, že podle nedávno zveřejněných údajů Evropské audiovizuální observatoře představují místní a regionální stanice asi 40 % z celkového počtu stanic dostupných v Evropě (viz tisková zpráva ze dne 29. března 2012 dostupná na internetové stránce <http://www.obs.coe.int/about/oea/pr/mavise-miptv2012.html>).

32 — V tomto ohledu viz Schoenthal, M., „Le droit de retransmission des grands événements“, IRIS plus, právní vyjádření Evropské audiovizuální observatoře, duben 2006. Autor uvádí, že „krátký a informativní zpravodajský příspěvek se omezuje na klíčové okamžiky z události“ a že postupné stupňování napětí, které je kouzlem sportovní události a jejím zvláštním znakem, se zachová pouze při vysílání v pravém slova smyslu (s. 3).

33 — Bod 43, poznámka pod čarou na s. 19.

v samotné směrnici, tj. hlavně v podobě výše uvedených podmínek a omezení ve vztahu k právu na krátké zpravodajské příspěvky, ale plynou i z toho, že členské státy přijmou vnitrostátní právní předpisy, kterými zajistí, aby byla směrnice provedena a uplatňována vnitrostátními orgány. V tomto ohledu je nutno zdůraznit, že podle judikatury Soudního dvora mají členské státy při provádění směrnice povinnost dbát na to, aby ji vykládaly takovým způsobem, který zajistí spravedlivou rovnováhu mezi různými základními právy chráněnými unijním právním řádem. Dále je nutné, aby při naplňování opatření provádějících tyto směrnice do vnitrostátního právního řádu, orgány a soudy členských států nejen vykládaly své vnitrostátní právo v souladu s uvedenou směrnicí, ale rovněž, aby se neopíraly o takový jejich výklad, který by byl v rozporu s danými základními právy nebo s jinými obecnými zásadami unijního práva, jako je zásada proporcionality³⁴.

69. Z toho podle mého názoru vyplývá, že členské státy musí při přijímání opatření, kterými provádí směrnice, zohlednit základní práva a zavést nástroje nezbytné k tomu, aby bylo možné finančně nahradit dodatečné náklady vzniklé přímo při poskytování přístupu a aby byly způsoby a podmínky týkající se poskytování krátkých výňatků – zejména co se týče jejich maximální délky a času jejich vysílání – podrobně vymezeny tak, že co nejméně zasáhnou do svobody podnikání a do práva na vlastnictví subjektu televizního vysílání vlastnického výhradní vysílací práva. V tomto ohledu uvádím, že rakouská právní úprava, kterou se provádí čl. 15 směrnice, svědčí o úsilí vnitrostátního zákonodárce nalézt spravedlivou rovnováhu mezi různými dotčenými základními právy.

70. S ohledem na všechny tyto skutečnosti, které přispívají k úpravě práva na krátké zpravodajské příspěvky a k úpravě způsobů jeho realizace, jsem toho názoru, že omezení finanční náhrady pro subjekt televizního vysílání vlastnického výhradní vysílací práva zasahuje do jeho svobody podnikání a práva na vlastnictví přiměřeným způsobem. Vzhledem k systematické čl. 15 směrnice tedy podle mého názoru jinými slovy postačuje zohlednit pouze dodatečné náklady vzniklé přímo při poskytování přístupu³⁵, aby právo na krátké zpravodajské příspěvky nepředstavovalo nepřiměřenou zátěž pro primární vysílatele.

71. *A contrario*, pokud by ze systematiky tohoto článku vyplývalo, že právo na krátké zpravodajské příspěvky je neomezené, bylo by možné považovat zásah za nepřiměřený. Znění čl. 15 odst. 6 poslední věty směrnice zakotvené unijním zákonodárcem tedy lze správně pochopit pouze v těsné návaznosti na ustanovení, která upravují právo na krátké zpravodajské příspěvky³⁶.

72. Všechny tyto skutečnosti mě vedou k závěru, že unijní zákonodárce při přijetí čl. 15 odst. 6 směrnice náležitě zvažil různá dotčená základní práva.

34 — Viz rozsudky ze dne 29. ledna 2008, *Promusicae* (C-275/06, Sb. rozh. s. I-271, bod 68), a ze dne 19. dubna 2012, *Bonnier Audio* a další (C-461/10, bod 56).

35 — Co se týče nákladů vynaložených subjektem televizního vysílání vlastnickým výhradní vysílací práva, ORF upřesňuje, že i když má subjekt s právem na krátké zpravodajské příspěvky přístup k satelitnímu signálu (např. díky přímému satelitnímu příjmu), poskytnutí tohoto práva s sebou nese nezanedbatelnou administrativní práci pro subjekt, který má povinnost uvedené právo poskytnout (ověření existence práva, sestavení případné dohody o podmínkách, dohled nad dodržováním zákonných a smluvních podmínek atd.).

36 — V tomto ohledu viz sdělení Komise Evropskému parlamentu v souladu s čl. 251 odst. 2 druhým pododstavcem smlouvy ES týkající se společné pozice Rady k přijetí návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice Rady 89/552/ES koordinaci některých právních a správních předpisů členských států upravujících provozování televizního vysílání (směrnice o audiovizuálních mediálních službách) [COM(2007) 639 final]:

„Dané znění má zajistit, aby právo na pořizování krátkých zpravodajských příspěvků nebylo možné vykládat jako závazné povolení, které by jeho příjemcům z řad subjektů televizního vysílání skýtalo větší práva. Toto řešení se těší široké podpoře všech zúčastněných stran, subjektů televizního vysílání i vlastníků práv.“

73. Poznávám, že obdobná analýza proběhla v rámci Rady Evropy. Evropská úmluva o televizním vysílání do zahraničí podepsaná dne 5. května 1989 ve Štrasburku stanoví v článku 9 možnost, aby smluvní strany zavedly právo na výňatky k událostem vysoce zajímavým pro veřejnost³⁷. Doporučení č. R (91) 5 výboru ministrů členským státům ze dne 11. dubna 1991³⁸ v části věnované finančním podmínkám stanoví v bodě 4.1, že „není-li dohodnuto jinak, primární vysílatel nemůže od sekundárního vysílatele požadovat platbu za výňatek. V žádném případě nelze požadovat, aby se sekundární vysílatel finančně podílel na vysílacích právech“. V bodě 4.2 tohoto doporučení se uvádí, že „je-li sekundárnímu vysílateli povolen vstup na místo konání, organizátor významné události či vlastník místa konání může požadovat zaplacení dodatečných nezbytně vynaložených nákladů“. V odůvodnění uvedeného doporučení se pro vysvětlení obsahu jeho bodu 4.1 též uvádí, že „sekundárním vysílatelům a zejména těm, kteří disponují méně prostředky, musí být dána záruka rovného přístupu k výňatku“³⁹.

74. Přístup unijního zákonodárce se mi též jeví být v souladu s judikaturou Evropského soudu pro lidská práva k článku 1 druhému pododstavci dodatkového protokolu č. 1 k EÚLP. Podle tohoto soudu podléhá právní úprava užívání majetku přezkumu proporcionality, v jehož rámci soud ověřuje – jako i v otázkách zbavení majetku – že posouzení ze strany vnitrostátního zákonodárce není zjevně bez přiměřeného základu⁴⁰. Konstatuje tak, že opatření, jímž se zasahuje do základních práv, musí vykazovat spravedlivou rovnováhu mezi požadavky obecného zájmu společnosti a nezbytností chránit základní práva jednotlivce. Podle Evropského soudu pro lidská práva musí být použité prostředky přiměřené sledovanému cíli. Při kontrole dodržování tohoto požadavku tento soud přiznal státu značný prostor pro uvážení jak formy jejich provedení, tak posouzení, zda jsou jejich důsledky odůvodněny v obecném zájmu snahou dosáhnout cíle dotčeného zákona. Tato rovnováha je porušena, pokud dotčená osoba musela nést zvláštní a přílišné břemeno⁴¹. Uvedený soud též rozhodl, že v případě opatření, jímž se upravuje užívání majetku, představuje absence náhrady újmy jeden z faktorů, který se zohledňuje pro účely prokázání, zda byla dodržena spravedlivá rovnováha, avšak sám o sobě nezakládá porušení článku 1 dodatkového protokolu č. 1 k EÚLP⁴².

75. Dále poznávám, že ustanovení v unijním právu svědčí o myšlence, že minimální zásah do vlastnického práva nevyžaduje náhradu škody za každých okolností. Třicátý pátý bod směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti⁴³ uvádí k výjimkám či omezením, které lze učinit ve vztahu k těmto právům, že „[v] určitých situacích, kdy je újma způsobena nositeli práva minimální, nesmí vzniknout žádná povinnost platby“⁴⁴. Soudní dvůr dále již měl v odvětví zemědělské politiky příležitost dospět ohledně namítaných zásahů do vlastnického práva k závěru, že v unijním právu neexistuje obecná zásada, která ukládá povinnost poskytnout náhradu újmy za všech okolností⁴⁵.

37 — Podle důvodové zprávy k této úmluvě je základem tohoto článku právo veřejnosti přijímat informace a má za cíl zabránit tomu, aby byl výkon tohoto práva narušen v přeshraničním kontextu. Dále má v rámci přeshraničního televizního vysílání zajistit pluralitu informačních zdrojů.

38 — Doporučení k právu na výňatky z významných událostí, které jsou předmětem výhradních práv k přeshraničnímu televiznímu vysílání.

39 — Bod 47.

40 — K tomuto viz Sudre, F., *Droit européen et international des droits de l'homme*, PUF, Paris, 10. vyd., 2011, s. 655 a násled.

41 — Viz Evropský soud pro lidská práva rozsudek *Brosset-Triboulet a další v. Francie* ze dne 29. března 2010, § 86.

42 — *Ibidem* (§ 94).

43 — Úř. věst. L 167, s. 10; Zvl. vyd. 17/01, s. 230.

44 — V tomto ohledu je zajímavé srovnat článek 15 směrnice s čl. 5 odst. 3 písm. c) směrnice 2001/29, který členským státům dává možnost stanovit výjimky z práv stanovených v článcích 2 a 3 této směrnice či jejich omezení (právo na rozmnožování a právo na sdělování děl veřejnosti a právo na zpřístupnění jiných předmětů ochrany veřejnosti), v případě „rozmnožování tiskem, sdělování veřejnosti nebo zpřístupňování zveřejněných článků o aktuálních hospodářských, politických nebo náboženských tématech nebo vysílaných děl nebo jiných předmětů ochrany stejné povahy v případech, kdy takové užití není výslovně vyhrazeno a pokud je uveden zdroj včetně jména autora“. V tomtéž smyslu viz též čl. 10 odst. 1 písm. b) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/115/ES ze dne 12. prosince 2006 o právu na pronájem a půjčování a o některých právech v oblasti duševního vlastnictví souvisejících s autorským právem (Úř. věst. L 376, s. 28).

45 — Rozsudek ze dne 10. července 2003, *Booker Aquaculture a Hydro Seafood (C-20/00 a C-64/00, Recueil, s. I-7411, bod 85)*.

76. Tím, že unijní zákonodárce přijal čl. 15 odst. 6 směrnice, nalezl podle mého názoru přijatelný kompromis mezi bezplatným poskytnutím práva na krátké výňatky a finanční účastí sekundárních vysílatelů na nákladech na pořízení výhradních vysílacích práv. Toto ustanovení stanoví, že další náklady vzniklé poskytnutím přístupu nesmí jít k tíži subjektů televizního vysílání vlastních výhradní vysílací práva, čímž zaručuje, že právo na krátké výňatky tyto subjekty nebude finančně zatěžovat. Okolnost, že tyto subjekty nemohou těžit z poskytování krátkých výňatků, je podle mého mínění odůvodněna potřebou chránit svobodu přijímat informace a pluralitu sdělovacích prostředků, a zároveň tak přispět ke vzniku jednotného informačního prostoru.

77. Rozhodnutí Bundesverfassungsgericht a Verfassungsgerichtshof, na která předkládající soud odkazuje⁴⁶, na tomto posouzení nic nemění.

78. I když mezi odůvodněními těchto dvou soudů existují drobné rozdíly, v zásadě z nich vyplývá, že právo na krátké zpravodajské příspěvky by nemělo být poskytnuto bezplatně, a mělo by tedy vést k zaplacení přiměřené odměny či odpovídajícího protiplnění. V tomto ohledu je uváděno zohlednění nákladů na získání výhradních práv. Oba tyto soudy též uvádí, že takové protiplnění nelze stanovit v takové výši, která by bránila výkonu práva na krátké zpravodajské příspěvky.

79. Postup Bundesverfassungsgericht a Verfassungsgerichtshof podle mého názoru patrně nelze automaticky uplatnit při přezkumu platnosti čl. 15 odst. 6 směrnice z hlediska článků 16 a 17 Listiny. Již jsem vysvětlil důvody, proč mé posouzení úzce závisí na systematicke článku 15 směrnice, a konkrétně na podmínkách a omezeních, které přispívají k úpravě práva na krátké zpravodajské příspěvky a omezují jeho rozsah.

80. Dále připomínám, že ochrana základních práv uvnitř Unie musí být zajištěna v rámci její struktury a jejích cílů. Z toho plyne, že zvážení různých dotčených základních práv nutně nevyžaduje totéž řešení, provádí-li se ve vnitrostátním rámci či provádí-li se na unijní úrovni. V projednávané věci zastávám z výše uvedených důvodů názor, že požadavky na dotvoření vnitřního trhu a vznik jednotného informačního prostoru svědčí ve prospěch toho, aby unijní zákonodárce přijal ustanovení, které je kompromisem mezi bezplatným poskytnutím práva na krátké výňatky a finanční účastí sekundárních vysílatelů na nákladech na získání výhradních vysílacích práv.

81. Co se konečně týče obavy předkládajícího soudu ohledně časového hlediska uplatnění omezení finanční náhrady v takové situaci, jako je situace daná v původním řízení, je nutno připomenout, že společnost Sky získala dne 21. srpna 2009 prostřednictvím smlouvy výhradní právo vysílat na rakouském území některé zápasy Evropské ligy v sezóně 2009/2010 až 2011/2012. Dne 11. září 2009 společnost Sky a ORF uzavřely dohodu o poskytnutí práva na krátké zpravodajské příspěvky z těchto událostí ORF. Konstatuji, že obě tato data následovala po datu vstupu směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/65/ES ze dne 11. prosince 2007⁴⁷ v platnost, která do směrnice 89/552/EHS⁴⁸ vložila ustanovení týkající se práva na krátké zpravodajské příspěvky, a podle prvního bodu odůvodnění směrnice je jejím cílem pouze kodifikace pravidel obsažených ve směrnici 89/552. Jelikož směrnice 2007/65 vstoupila podle ustanovení jejího článku 4 v platnost dne 19. prosince 2007, musely společnost Sky i ORF v roce 2009 určitě vědět o zavedení harmonizované unijní úpravy práva na krátké zpravodajské příspěvky, a mohly tak předvídat následné změny ve vnitrostátní právní úpravě.

46 — Viz bod 21 tohoto stanoviska.

47 — Směrnice, kterou se mění směrnice Rady 89/552/EHS o koordinaci některých právních a správních předpisů členských států upravujících provozování televizního vysílání (Úř. věst. L 332, s. 27).

48 — Směrnice Rady 89/552/EHS ze dne 3. října 1989 o koordinaci některých právních a správních předpisů členských států upravujících provozování televizního vysílání (Úř. věst. L 298, 17.10.1989, s. 23; Zvl. vyd. 06/01, s. 224).

IV – Závěry

82. S ohledem na výše uvedené úvahy Soudnímu dvoru navrhuji, aby na otázku předloženou Bundeskommunikationssenat odpověděl následovně:

„Posouzení položené otázky neodhalilo žádnou skutečnost, která by mohla mít vliv na platnost čl. 15 odst. 6 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/13/EU ze dne 10. března 2010 o koordinaci některých právních a správních předpisů členských států upravujících poskytování audiovizuálních mediálních služeb („směrnice o audiovizuálních mediálních službách“).“